No. 2263 Zaterdag 21 Mei 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER: B. A. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Koloniale Raad.

Behandeling der Curaçaosche Begrooting voor het dienstjaar 1928.

Op de Begrooting voor 1928 werden de volgende Amendementen ingediend.

1. DE VEER ABRAHAMSZ. Daar men van geen militaire politie gediend is, doch burgelijke wil, is er een post noodig voor kleeding en schoeisel der politie. Daarom wordt voorgesteld *Art. 23 bis.* fl 8.500, daarvoor in te voegen. *Aangenomen.*

2. DE VEER ABRAHAMSZ stelt voor *art. 24* te laten vervallen: teruggaaf aan het Departement van Koloniën van 50 % van de kosten van de militaire bezetting van Curaçao (alle eilanden) f 163.350

Daar het de roeping der krijgsmacht is de kolonie te verdedigen, komt deze ten koste van het Rijk; de politie echter is voor kosten der kolonie. *Aangenomen.*

3. DE LANOY. Daar de Afdeelingen zich tegen partieele salarisverhooging verklaard hebben, wel echter bereid zijn de Ambtenaren te gemoet te komen, door een duurtetoeslag, stelt de heer De Lanoy voor *art. 37* als volgt te omschrijven:

Bezoldigingen of verlofbezoldigingen en toelagen of vergoedingen van den postdirecteur te Willemstad, ambtenaren en beambten der posterij en brievenbestellers.

In SUB A *van dat artikel*, in stede van 10 brievenbestellers f 960 tot f 1800.... f 14.100, te lezen: 1 hoofdbrievenbesteller f 1080 tot f 1620.... f 1530; 9 brievenbestellers f 780 tot 1080 . . . . f 8898

SUB. C. *van dat artikel* te lezen als volgt:

toelagen of vergoedingen van den postdirecteur, ambtenaren en beambten ten postkantore en brievenbestellers te Willemstad: postdirecteur f 600
6 ambtenaren (adjunct. commies tot schrijver á f 360 2160
10 brievenbestellers f 3672
f 6432

Aangenomen.

4. Bij *art. 44* stelt de hr. DE VEER ABRAHAMSZ voor de bedrijfs- en onderhoudskosten van de Landstelefoon en gelden af te scheiden voor de vorming van reserves f 34.000, te verminderen met f 16.000 en te brengen op f 18.000.

Volgens spreker zijn volgens het verslag de onderhoudskosten geraamd op f 18.000 en zijn f 16.000 voor 't vormen van reserves. Doch de reserves moeten uit de inkomsten gevormd worden. Deze zijn voldoende.

De GEMACHTIGDE antwoordt, dat het Bestuur deze niet voldoende vindt. Er moet een flinke reserve zijn voor een betere verbinding over de haven, het aanschaffen van nieuwe toestellen etc.

De hr. J. J. BEAUJON vraagt: moeten de af te scheiden gelden voor reserven niet van de opbrengsten worden afgetrokken en geenszins van de gelden ter beschikking gesteld voor de uitgaven van het bedrijf? En zullen die reserves niet afgescheiden moeten blijven van de andere jaarlijksche opbrengsten der middelen en onder een afzonderlijk hoofd komen te staan? Door jaarlijks na aftrek van de uit 's Lands kas bestreden kosten van het bedrijf en van een zeker percentage der winst ten behoeve van 's Lands kas, de overgebleven winst afzonderlijk te boek te stellen en afgezonderd te houden, belegd of op welke andere wijze ook, zal men altijd een goed overzicht hebben van de rentabiliteit van het bedrijf, en kunnen de uitbreidingen en noodige verbeteringen uit de reserven gekweten worden, — dit alles indien het bedrijf in werkelijkheid blijkt rendabel te zijn.

De hr. H. J. BEAUJON vraagt: waarom reserves? als er geld noodig is voor uitbreiding of verbetering, kan dit telkens aangevraagd worden, en behoudt de Raad het recht om te oordeelen, of 't noodig is.

Zijn er reserves, dan is er altijd een neiging om ze te gebruiken.

Beter brenge men alle inkomsten onder de middelen, en de uitgaven onder de kosten.

Aangenomen.

5. Bij *art. 77 a* (oud 78) stelt de hr. ELLIS voor in stede van

1 directeur f 12.000 te lezen
1 directeur f 7.008;

b en c van dat artikel een letter op te schuiven en in te voegen een *nieuw b.* luidende: persoonlijke toelage van den directeur van den O. G. f 4992.

De hr. Ellis zegt dat 't beter is geen beslissing te nemen omtrent het traktement, omdat splitsing van de 2 betrekkingen (n. l. Directeur en naast hem een bacterioloog scheikundige) al een paar keer door den Raad naar voren is gebracht, ook door de afdeelingen van de 2de Kamer is aanbevolen.

Nu is er een vacature op O. G. D. Daarom is 't beter de bezoldiging niet te verhoogen, maar een toelage te geven. *Aangenomen.*

6. Op dezelfde argumenten als bij de salarissen der brievenbestellers stelt de hr. DE LANOY voor *art. 102* (oud 103) te lezen: bezoldiging of verlofbezoldinging van den marktmeester f 1260—1800.... f 1800, en in te voegen een *nieuw artikel 102 bis* luidende: Persoonlijke toelage van den marktmeester f 600. *Aangenomen.*

7. Bij *art. 104* (oud 105) stelt de hr. ELLIS voor den 2den ingenieur en den magazijnmeester te laten vervallen, en dat artikel met f 8400 te verminderen.

Wat den 2den ingenieur betreft, beroept de hr. Ellis zich vooral op de verklaring van den Minister in de Memorie v. Toelichting op de Cur. Begrooting, n.l. dat in verband met de uitzending van een ervaren civiel ingenieur als Directeur v. O. W. ware te wachten, of de beschikking over een 2den ingenieur bij genoemd departement alsdan nog noodig zal blijken. Te meer nog omdat deze 2de ingenieur noodig zou zijn voor de groote uit te voeren werken, welke werken echter van de begrooting zullen worden afgevoerd, en indien ze eenmaal aangenomen worden, zullen worden aanbesteed.

Wat den magazijnmeester betreft, zegt de hr. Ellis, dat de 3 magazijnen nog aldicht bij elkander liggen. Waarom dan 2 magazijnmeesters? Veel hangt af van de verdeeling der werkzaamheden.

Op het antwoord van den *Gemachtigde*, dat de werken zeer omvangrijk zijn, en daarom de hulp van een ingenieur noodig is, dat eveneens de magazijnen zijn uitgebreid, ook wat de materialen betreft, zegt de hr. Ellis, dat men zoo de zaak omkeert. Eerst moet er een genotiveerd voorstel zijn en dan moet de Raad oordeelen.

Aangenomen.

Op de vraag van den hr. De Veer Abrahamsz welke de werkzaamheden zijn van den ambtenaar bij het stoomwezen, of deze alleen bestaan in het keuren der ketels, antwoordt de Gemachtigde, dat er aan het keuren van ketels veel verbonden is, dat er ook op Aruba reeds 8 zijn, en dat genoemde ambtenaar een volledige dagtaak heeft.

8. De hr. DE VEER ABRAHAMSZ stelt voor, in verband met het feit dat de gelden voor militaire politie zijn afgevoerd, in te voegen een nieuw *onder artikel 106 g* (oud 107.) luidende: onderhoud en bediening van de brandspuiten op Curaçao f 800. *Aangenomen.*

9. De hr. H. J. BEAUJON stelt voor *art. 109 b* (oud 110), bouw von een verkoophal voor groenten en vruchten op het Molenplein, f 9.500, te laten vervallen.

De hr. B. is een voorstander van een groentenmarkt. Men had echter geen ongelukkiger keuze kunnen doen dan het Molenplein. Het Molenplein ligt aan een uiteinde der stad, wordt tevens begrensd door een der voornaamste scholen der stad. Is er geen andere plaats, dan maar beter te wachten tot zich een betere voordoet. Ook vindt hij 't plan der verkoophal onbevredigend. Hij had zich een gebouw gedacht, geheel up to date, van ± f 50.000. *Aangenomen.*

10 en 11. De hr. PERRET GENTIL stelt voor art. *109 c* (oud 110), bouw van een postkantoor f 200.000, en *109 d* (oud 110) bouw van een belastingkantoor f. 200.000 te laten vervallen; eveneens uit de raming der middelen en inkomsten van Curaçao voor het dienstjaar 1928, het middel C c. Leening tot dekking der uitgaven voor bouw van een belastingkantoor f. 200.000.

De hr. Perret zegt, dat daar de plannen eerst 22 April jl. aan den Raad zijn overgelegd, deze geen tijd heeft gehad ze te bestudeeren. Daarom stelt hij voor de kredieten bij suppletoire begrooting aan te vragen. Hoe ook zal men beide werken tegelijk kunnen uitvoeren? Eerst moet het douane-kantoor gebouwd worden, en dan zal men in 1929 het postkantoor kunnen bouwen. Wat het douane-kantoor betreft, stelt spr. voor na de opening van het zittingjaar de gelden bij suppletoire begrooting aan te vragen, want daar er verschillende gebouwen moeten worden gesloopt en het Bestuur voorstelt de kosten voor leening te dekken, moet de Raad zich eerst daarover uitspreken.

De GEMACHTIGDE antwoordt, dat de gebouwen zeer bouwvallig zijn en niet meer voldoen aan de meest bescheiden eischen; dat een aannemer ze vlug en goed zal opleveren; en dat de leening uit 's Rijks schatkist zal geschieden, als de middelen niet voldoende opbrengen.

De hr. PERRET zegt, dat hij niet tegen de werken is, maar eerst de plannen wil bestudeeren.

De hr. J. J. BEAUJON, vraagt, of die aannemer dezelfde firma Christiani & Nielsen is, en of het Gouvernement de materialen zal moeten leveren.

De GEMACHTIGDE zegt ja, en dat voor die som 't geheele gebouw kant en klaar wordt afgeleverd.

De hr. H. J. BEAUJON wil eerst afwachten wat gemelde firma presteert Daarom juist is hij meer sympathiek gestemd voor het amendement. Bovendien is 't Rijk een harder geldschieter dan meenig particulier. Als wij later eens niet kunnen terugbetalen, wat dan?

De hr. DE VEER ABRAHAMSZ vraagt waarom ook niet eens bij een andere maatschappij geinformeerd is omtrent de kosten der uit te voeren werken; b. v. bij de Mij. die voor de Firma Maduro werkzaam is.

Concurrentie werkt altijd de goedkoopte in de hand. De Regeering zal 't geld leenen, zegt de afgevaardigde, maar hoe weet hij dat, daar hij toch alleen maar afgevaardigde van het koloniaal bestuur is?

Het amendement wordt *aangenomen.*

12. De hr. PERRET GENTIL stelt voor om *art. 109 f* (oud 110): verbetering van den havenmond, (tweede termijn) f 200.000, te laten vervallen; eveneens uit de *raming der middelen en inkomsten* van Curaçao voor het dienstjaar 1928 het middel C b. Leening tot dekking der uitgaven voor havenverbetering f. 200.000.

De Raad is eenparig voor verbetering; moet echter noodgedwongen de gelden afvoeren, met 't verzoek ze na de opening van het nieuwe zittingjaar zoo spoedig mogelijk aan te vragen bij suppletoire begrooting, omdat de Raad geen beslissing wil nemen vóór de plannen bekend zijn. *Aangenomen.*

13. De hr. DE VEER ABRAHAMSZ stelt voor *art. 115 e* (oud 116): verrichten van peilingen in de haven en in het Schottegat f. 4000, te verminderen met f 3.500 en te brengen op f. 500.

Spr. baseert zijn voorstel op 't feit, dat voor 1926 maar f 500 waren toegestaan, waarvan maar f. 38 zijn uitgegeven.

De hr. J. J. BEAUJON zegt, dat de peilingen moeten geschieden, en dat, als het bedrag verminderd wordt, 't niet mogelijk zal zijn de noodzakelijke peilingen te verrichten.

De GEMACHTIGDE antwoordt, dat er in het Schottegat meer ligplaats voor schepen noodig is dan vroeger. Door gebrek aan personeel werden vorig jaar maar fl. 38.— uitgegeven. Er zijn plannen in wording voor de verbetering van 't Schottegat. Daarvoor is geld noodig.

Verworpen met 6 tegen 5 stemmen.

14. *Art. 122* (oud 125) werken voor de watervoorziening van Willemstad en haven, werd door den Voorzitter verzocht aan te houden tot na de behandeling der overige artikelen.

15. De hr. J. J. BEAUJON stelt voor *art. 132* (oud 135) en zooals gewijzigd, te lezen: Duurtebijslag en toelagen aan ambtenaren en andere personen in 's Lands dienst ter aanvulling van het verschil tusschen de aan dezen toegekende bezoldigingen en toelagen en de door hen in 1922 genoten inkomsten (alle eilanden) f. 240.000. Met 't oog op 't rekest der ambtenaren was dit artikel bij Nota van Wijziging verhoogd tot f. 360.000.

De hr. B. zegt dat geen der leden van den Raad, en zeker spr. niet, zal pleiten tegen de noodzakelijkheid eener salarisverhooging in 't algemeen. De reden van zijn amendement is de volgende: Bij de laatste herziening zijn de salarissen der ambtenaren in overleg met den Raad vastgesteld; de onderlinge verhouding der inkomens is toen in gemeen overleg geregeld. De Raad heeft toen zijn meening kunnen zeggen over elk traktement, thans wil 't Bestuur een andere methode volgen, en daartegen heeft spr. bezwaar.

Volgens de nota van wijziging zal het Bestuur de beschikking krijgen over f. 360.000, en daaruit de verschillende salarissen verhoogen. Het juiste bedrag van elke bezoldiging, zooals dit vastgesteld zal worden, is den Raad niet bekend.

Wel verklaart het Bestuur in de Mem. v. Antw. dat het zich *in algemeenen zin* kan vereenigen met de ingediende en aan den Raad overgelegde verzoeken der ambtenaren, en dat het zich voorstelt aan de hand daarvan een salarisherziening over de geheele lijn op te stellen, binnen de perken van het thans daarvoor aangevraagd krediet, bij welke overgelegde stukken behoort een lijst der salarissen, zooals de verzoekers zich voorstellen dat dat die verhoogd zullen moeten worden. De Raad wil eerst weten of het Bestuur die lijst als grondslag der verhooging zal nemen, of hoe het anders elk traktement zal vaststellen.

Een door het Bestuur opgesteld ontwerp-salaris-herziening aan den Raad overgelegd, zou de definitieve beslissing van het onderwerp op dien avond mogelijk hebben gemaakt, daar, zooals uit de gewisselde stukken blijkt, de Raad geenszins tegen salarisverhooging is. Hierbij komt nog het volgende: De bezoldigingen worden door het Bestuur vastgesteld, doch moeten op de begrooting worden gebracht wegens het budgetrecht.

De Raad heeft het recht over deze begrootingsposten zijn oordeel te zeggen, en wijzigingen aan te brengen. Door van te voren gelden toe te staan, zou de Raad reeds vooraf de posten goedkeuren en daardoor de bevoegdheid verliezen, de betrokken posten te amendeeren. De Raad moet geen der bevoegdheden, die hem recht geven voor het algemeen belang te waken, prijs geven. Die bevoegdheden zijn in werkelijkheid toch al niet veel.

Nog het vorig jaar heeft het Bestuur bij het sinds ingetrokken ontwerp, tot verhooging van de traktementen van eenige hoofd-ambtenaren medegedeeld, welk bedrag voor elke betrekking zou worden vastgesteld; dat is toen uitdrukkelijk opgegeven, en thans moet niet worden afgeweken van hetgeen in de laatste jaren is geschied.

Dient het Bestuur een ontwerp in met inachtneming van het bovenstaande, dan zou de Raad bereid gevonden worden de noodige medewerking te verleenen. Met het oog op het a.s. vertrek met verlof van den Gouverneur, zeide spr. dat het voor de ambtenaren te wenschen ware, dat zulk een ontwerp reeds enkele dagen na de opening van het nieuwe zittingjaar werd ingediend.

De hr. MADURO verzocht om ook de oud-ambtenaren en de weduwen en weezen niet te vergeten, want ook dezen gevoelen den druk der tijden, en tusschen hen en het Gouvernement bestaat een zekerc band.

Wanneer er een nieuw ontwerp tot stand komt, waarbij elk salaris, stuk voor stuk geregeld wordt, dan ga men ook een stapje verder, en make ook een regeling voor de pensioenen.

De GEMACHTIGDE beloofde het verzoek aan het Bestuur over te brengen; beriep zich echter wat de regeling betreft op Art. 38 van het Regeeringsreglament, n.l. dat de Gouverneur de bezoldigingen regelt.

Waarop de hr. BEAUJON repliceerde: Ja, maar het Bestuur is verplicht de bezoldigingen *stuk voor stuk* elk afzonderlijk op de begrooting te brengen, en aan de goedkeuring van den Raad te onderwerpen. De Raad heeft het recht, om van te voren van het Bestuur te vernemen, welk bepaald bedrag het voor elke bepaalde betrekking wil vaststellen. De Raad heeft te beoordeelen of die gelden moeten worden toegestaan of geweigerd. Zonder de specifieke opgave van het Bestuur, wordt het budgerecht van den Raad een waardelooze formaliteit. De begrootingswetgever kan de aangevraagde som weigeren of naar zijn inzichten beperken.

Bij deze begrooting vraagt het Bestuur zelf ook f 12,000 voor den Directeur van den O. G. D. Het oordeel van den Raad wordt over *dat* traktement gevraagd, *vóórdat* het vastgesteld wordt. Waarom wordt dit den Raad medegedeeld, en niet hoeveel elk der ambtenaren moet verdienen?

De hr. ELLIS schaart zich in zake de verhouding van het budgerecht van den Raad tot de bevoegdheid van het Bestuur om de traktementen te regelen, aan de zijde van den hr. BEAUJON. De goedkeuring door den Raad is als een maximum te beschouwen, binnen welke grens het Bestuur zich vrij kan bewegen en de salarissen kan vaststellen.

Het Bestuur is niet verplicht dat maximum te geven, kan ook een lager traktement vaststellen, zoodat nooit iemand zich daarop beroepen kan om een bepaald salaris te elschen.

Daarvoor moet hij een beschikking van het Bestuur overleggen. Bij deze opvatting is er ook plaats voor een regelingsbevoegdheid van het Bestuur.

De hr. GORSIRA spreekt van een at-

tentaat op het budgerecht van den Raad. Daarom worde niets aangenomen, wat niet voldoende is toegelicht.

Ieder mensch heeft een neiging om koninkje te spelen. Als 't is met een kroon van klatergoud op 'n bal masqué, dan is 't 'n onschuldig spel. Maar niet, als 't in ernst geschiedt. Spr. verwacht binnenkort een aanvraag om kredieten behoorlijk toegelicht.

Het amendement BEAUJON wordt z. h. s. aangenomen.

* * *

Hierna kwam *art. 122* (oud 125) de watervoorziening aan de beurt. De VOORZITTER stelde voor de vergadering te schorschen, om het voorstel van het Bestuur in de afdeelingen te bespreken.

Dit voorstel luidde: Een dubbele waterleiding, eén van put- en een van gedistilleerd zeewater — kosten f 760.000.

Het voorstel v. d. Voorzitter werd aangenomen, en de Leden trokken zich terug.

Na ongeveer een kwartier beraadslaging verschenen de Leden en werd de Zitting hervat.

De hr. H. J. BEAUJON diende een amendement in om de som van f 500.000, op de begrooting aangevraagd te verminderen met f 240.000, en te brengen op 260.000.

De kosten van het door het Bestuur voorgestelde systeem zijn ruim genomen geraamd op f 760.000. Op de begrooting voor 1927 komt reeds f 500.000 voor. Dus is voor 1928 niet meer noodig dan f 260.000.

De hr. J. J. BEAUJON zal voor stemmen, onder toezegging van het Bestuur, dat het plan Versluys, en niet het plan Molengraaff worde uitgevoerd; en dat de kosten niet uit leening zullen gekweten worden.

Na deze toezegging wordt het voorstel en het amendement z. h. s. aangenomen.

* * *

Bij *art. 2* van de *ontwerp-verordening* (post-onvoorziene uitgaven) stelt de hr. DE VEER ABRAHAMSZ voor, in te voegen: welk artikel zelf niet voor overschrijding vatbaar is.

De GEVOLMACHTIGDE antwoordt, dat er in deze jaren veel onverwachte omstandigheden zich voordoen, die onvoorziene uitgaven dikwijls noodzakelijk maken. Vroeger bestond die beperking niet, waarom nu wel?

Amendement z. h. s. *aangenomen*

Tot slot hield de heer PERRET. GENTIL, ter toelichting van zijn amendement om de f 900.000, die uit leening zouden te verkrijgen zijn, welk amendement z. h. s. werd aangenomen, de volgende interessante rede.

REDE VAN DEN HEER PERRET GENTIL.

Mijnheer de Voorzitter:

Sedert geruimen tijd heerscht er hier op Curaçao een gevoel van zeer groot optimisme, veroorzaakt door den staat van toenemenden opbloei waarin dit gedeelte van onze kolonie thans verkeert; dit optimisme is bij sommigen zoo groot dat het in den laatsten tijd meermalen voorgekomen is, dat onroerende goederen die niet lang geleden tegen een reeds betrekkelijk hoogen prijs waren aangekocht, korten tijd daarna weer met een winst van meer dan 50 % van de hand werden gedaan. Dit Mijnheer de Voorzitter, kan men niet anders dan inflatie noemen.

Dit optimisme heerscht in alle kringen van ons eiland, en het is dus niet te verwonderen dat ook in Bestuurskringen dit gevoel sterk naar voren komt.

Zonder optimisme kan men in de wereld natuurlijk niets groots tot brengen, maar alles heeft een grens, en een ieder die in zijn optimisme te ver gaat, stelt zich bloot aan zeer groote teleurstellingen.

De opbloei waarvan wij thans hier op Curaçao genieten is voornamelijk te danken aan omstandigheden waarvan wij kunnen zeggen dat zij feitelijk van een solieden basis ontbloot zijn; want ofschoon deze periode van opbloei misschien nog vele jaren zal kunnen duren, hetgeen ik ook van harte hoop, is de mogelijkheid niet uitgesloten dat zij op een gegeven oogenblik, wanneer wij dit het minst verwachten en daartoe voorbereid zijn, tot een einde kan komen, en om deze reden, Mijnheer de Voorzitter, ben ik van oordeel dat het absoluut onverantwoordelijk is de kolonie te compromiteeren door het aangaan van een leening.

Indien, Mijnheer de Voorzitter, tot het sluiten eener leening werd overgegaan en er dan, wat heel goed mogelijk is, plotseling een einde kwam aan deze periode van opbloei, hoe zal onze kolonie dan deze leening kunnen afbetalen? Hebben wij het recht Curaçao zoodanig te compromiteeren? Mijnheer de Voorzitter, ik ben van oordeel, dat wij in geen geval tot het sluiten van een leening mogen overgaan! Curaçao moet blijven doorgaan zoo veel publieke werken van algemeen nut tot stand te brengen als haar middelen toelaten, maar deze werken moeten niet uit een leening voortvloeien, maar uit eigen middelen bekostigd worden en geleidelijk en naar mate deze middelen het toelaten.

Onze middelen vloeien steeds ruimer en ruimer; de rechten op sommige artikelen van consumptie en de accijnzen op gedistilleerd laten desnoods nog eene verhooging toe, waardoor de koloniale inkomsten nog meer vermeerderd kunnen worden; en is er dus, Mijnheer de Voorzitter, volgens mij geen reden om tot het sluiten van een leening over te gaan.

Met het oog hierop is het, Mijnheer de Voorzitter, dat ik voorstel het bedrag van f. 900.000, — door het Bestuur op de begrooting gebracht voor het tot stand brengen van eenige werken en welk bedrag door eene leening gedekt zal moeten worden, van de Begrooting af voeren.

Mijnheer de Voorzitter, daar ik het nu eenmaal over optimisme heb, veroorloof mij nog het volgende er aan toe te voegen: Waar het overdreven gevoel van optimisme reeds begonnen is schade te veroorzaken, is in onze arbeiderskringen. Tegenwoordig verdient een timmerman of een metselaar drie of viermaal zooveel als een jaar of acht geleden, hetgeen zeer zeker toe te juichen is, maar helaas, presteeren zij tegenwoordig niet eens de helft vergeleken met hetgeen zij vroeger deden voor minder loon. Het idee schijnt zich van hen te hebben meester gemaakt dat een vermeerdering van loon gepaard moet gaan met een vermindering van arbeid. Dit komt nog sterker uit bij onze losse arbeiders, sjouwers, kade- en bootwerkers, kolendragers enz. enz. Onze haven had vroeger een gunstigen naam van wege hare billijke loonen en vlugge levering van ladingen steenkolen, maar tegenwoordig kan de reputatie van onze haven in het buitenland niet erger zijn. De werklieden verdienen véél meer, maar het is treurig te moeten bekennen dat zij daarvoor zoo goed als niets presteeren, en de schepen die hier moeten lossen of laden ondervinden meermalen onnoodig oponthoud. Niet alleen wordt er slecht gewerkt, maar de meeste werklui als zij reeds wat geld verdiend hebben, blijven eenvoudig een paar dagen zonder te werken, totdat zij die centen opgemaakt hebben; dan pas zijn zij bereid weer aan het werk te gaan.

Wanneer b. v. een stoomboot steenkolen komt laden, wordt het werk begonnen met een voldoend aantal kolendragers, maar na drie of vier uren begint dit aantal zoetjes aan af te nemen, en vermindert geleidelijk naarmate de dragers op eigen houtje het werk neerleggen, totdat er slechts een paar kolen blijven dragen, waardoor het werk natuurlijk stop gezet moet worden om pas den volgenden dag hervat te worden, zulks wanneer de boot tijd heeft om te wachten, anders moet de boot half gebunkerd zijn reis voortzetten en in een andere haven zijn voorraad aanvullen. Dit is treurig.

Het is mij bekend, Mijnheer de Voorzitter, dat schepen die hier wilden bunkeren, dit in het geheel niet hebben kunnen doen door gebrek aan werkvolk; de kolendragers hadden dagen te voren voldoende geld verdiend en waren niet genegen te werken daar zij nog genoeg geld op zak hadden om in hunne onmiddelijke behoeften te voorzien.

Zulk een ongezonde toestand, Mijnheer de Voorzitter, is zeer gevaarlijk en als de huidige opbloei plotseling tot een einde mocht komen, (hetgeen ik niet hoop), zouden wij ons in een toestand bevinden die alle beschrijving te boven gaat; wij zouden teruggaan naar het Curaçao van vroeger, maar niet met den goeden naam, die onze haven toen had, maar berucht als een slechte en dure havenplaats. Ik geloof dan ook, dat deze verregaande nonchalance en apathie die zich van onze arbeidersklasse hebben meester gemaakt op alle mogelijke manieren bestreden moeten worden. Veel zou door het Bestuur in deze richting gedaan kunnen worden door het werk te reglementeeren, en elk van ons, naar reden van zijne krachten, moet daartoe medewerken. De Geestelijkheid, waarvoor de bevolking van Curaçao zooveel eerbeid heeft, zou ook zeer veel in dit opzicht kunnen doen.

Als al onze arbeiders overtuigd konden worden werk te leveren naar evenredigheid met het loon dat zij genieten, zou onze haven spoedig haar goeden naam kunnen herwinnen, vóórdat die totaal verloren zal zijn gegaan, en door geregeld te werken en hunne centen op te sparen, zullen die arbeiders elk spoedig een klein kapitaaltje bijeen hebben, waardoor niet alleen hun eigen welvaart maar ook de welvaart van de geheele kolonie zal toenemen.

Ik heb gezegd.

***

Zoodoende is er nu een sluitende Begrooting, en is de Rijksbijdrage geschrapt met op een na algemeene stemmen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aruba 17den Mei 1927.

Attentie van Z. E. den Heer Gouverneur van Curaçao en v. d. Heeren Leden v. d. Kolonialen Raad wordt hierbij vriendelijk en beleefd verzocht.

Geachte Heer Redacteur:

LAGO OIL & TRANSPORT COMPANY, ARUBA.

Eenigen tijd geleden verscheen in de „La Union" een ingezonden artikel over de Lago Oil, waaruit bleek dat de geachte inzender onwetend sommigen op een dwaalspoor gebracht heeft; immers volgens hem zou door de *Lago* geen verbetering in de algemeene toestant gebracht zijn, doch veeleer het bestaan van een ieder bemoeilijkt door het opvoeren der prijzen van alle levensartikelen, als huur, eetwaren enz. Wij zullen met dien remittent niet in discussie treden, daar iedereen die een klein beetje kijk op den huidigen toestand heeft, vanzelf zal begrijpen, dat de genoemde Maatschappij zeer veel gunstige veranderingen aangebracht heeft in den financieelen en kritieken toestand, waarin heel Aruba toen verkeerde.

Het ligt in onze bedoeling, nu wij inzien dat de „Lago" voor Aruba zeer zeker een schoone toekomst zal worden, door hare uitbreiding, nieuwe baggermachines, vreemdelingenverkeer, het opzoeken en inspecteeren van de St Nicolas Baai door verschillende hoogere autoriteiten uit de Vereenigde Staten enz. enz, ons Gouvernement te waarschuwen tegen donkere wolken die wij nu al zien opdagen en die voor de bevolking van dit eiland op den duur 'n zeer ongunstigen invloed tengevolge zouden kunnen hebben, indien ons Gouvernement niet bijtijds maatregelen treft om de rechten van alle Nederlandsche onderdanen te beschermen, en te bevorderen, door krachtige Verordeningen te maken ter voorkoming van mogelijke misbruiken door een vreemde Maatschappij in een Nederlandsche Kolonie.

Ter staving onzer bewering. nl. slechte voorteekenen die reeds te constateeren zijn, en in aanmerking nemende dat er verschillende klachten van alle kanten ons ter oore gekomen zijn, zullen wij ons voorloopig bepalen tot enkele voorvallen te St. Nicolaas in den laatsten tijd. Wij moeten nogmaals herhalen dat van de „Lago" zeer zeker Aruba's toekomst zal afhangen, doch 't is onze plicht en ook de dure plicht van ons Gouvernement te waken en te blijven waken, dat geen vreemde Maatschappij in een Nederlandsche Kolonie zoo maar klakkeloos optreedt tegenover Nederlandsche onderdanen en hen laat voelen dat zij superieur zijn boven de Natives, zooals ze genoemd worden.

Wij mochten ons verheugen in bezoeken van verscheidene hoogere autoriteiten uit de Ver. Staten, o. a. de Heeren Chambers, Hardwood James Curie, Stewart enz. enz., allen sympathieke figuren en tevens bedaarde en degelijke personen, maar ook hadden wij onlangs op Aruba een zekeren Mr. Mc. Kean, die Chief Engineer moet zijn van deze Maatschappij en die gekomen zou zijn om het constructiewerk te St. Nicolaas te voltooien; en met zijn komst kregen wij de poppen aan het dansen; want de Chef te St. Nicolaas, Volk genaamd (N. B. zeer bemind onder de Arubianen) nam ontslag en vertrok naar New-York; een nieuwe ploeg met onzen Mr. Mc Kean aangekomen, allen met hooge titels van Chefs enz. zullen dat zaakje te St. Nicolaas gaan klaarspelen, alhoewel eerlijk bekend, wij tot nu toe heelemaal geen vooruitgang van het werk kunnen constateeren. Een zekere Heer Cheetham, van beroep pipefitter, treedt nu op te St. Nicolaas als Superintendent, bijgestaan door verschillende sub-chefs, o.a. een zekere Heer Pat O. Day, als Chief Mecanic, een anderen jongeling als Chief Clerk, zoodat in plaats van Arubianen (wij bedoelen Nederlandsche onderdanen) met die functies te belasten genoemde Heer Mc Kean zijne keuze uitsluitend doet uit *niet* Nederlanders; dus een verkeerd princiep van Mc Kean, dat onmiddelijk door ons Gouvernement geboycot had moeten worden om ons Nederlanders te beschermen en te bevoorrechten. Wij willen hiermede niet zeggen dat alle functies door Nederlandsche onderdanen waargenomen moeten of kunnen worden, daar wij ook heel goed begrijpen, dat de betrekking als ingenieur niet door de „Natives" bekleed kan worden. Doch er zijn er heel veel posten die gemakkelijk en misschien beter nog dan door de vreemdelingen kunnen waargenomen worden. Neem bijv. de betrekking van den tegenwoordigen Chef Mecanic, (iemand die geen ingenieur is) kan zelfs door een klein kind worden waargenomen, daar genoemde heer, een of ander begrip bezittende van auto-reparatie, niets anders te doen heeft dan te St. Nicolaas op en neer rijden, hier en daar orders uitdeelende en zoo nu en dan een toertje naar de stad te komen maken. Naar wij vernomen hebben, heeft Mr. Oday aan alle automobielen en truks verboden om reparatiemateriaal bij zich te hebben (zooals vijlen, tangen, enz., enz.), daar hij uitsluitend belast is om automobielen en motors te repareeren en natuurlijk met zoo'n maatregel zal een klein kind ook begrijpen, dat, als een automobiel in Balashi (half weg naar de stad) het een of ander mankeert, (hetgeen ook gebeurd is) de arme chauffeur moet beginnen om Mr. Pat Oday te laten waarschuwen met voorbijrijdende truks of auto's, die dan natuurlijk met zijn nieuwe Dodge Car een trip naar de plaats van onheil gaat maken om een reuze-reparatie te komen doen, nl. heel eventjes een moertje te komen vastmaken, en de auto of truk kan weer verder. Resultaat? Kostbare tijd en geld van de Maatschappij verspild. Naar aanleiding hiervan een idioote vraag. nl. Kan zoo'n baantje ook niet door een kind worden vervuld, voor minder nog dan $ 200 of $ 300? Een andere Chef nog, nl. Mr. Watson, een zekere ex-leerjongen-machinist van een motorsloep van de „Lago" in Oranjestad, en thans ageerende als Chef van het terrein te St. Nicolaas. Het spreekt van zelf dat zoo'n baantje een aardig duitje kost; waarom deze betrekking niet aan een Nederlander gegeven? Alweer een derde Chef, nl. Mr. Kaigler, die optreedt als Chef de Bureau te St. Nicolaas, in plaats van een competent Arubiaan, die meer dan twee jaren in dienst is van de Mij. ermee te belasten, die zelfs een diploma van de International Correspondance School bezit en die heel goed bekend is met de Engelsche, Nederlandsche en Spaansche taal, en daarbij nog kennis van boekhouden en stenographie enz. bezit en niet te vergeten dat genoemd jongmensch zelf in de U. S. meer dan een jaar op een kantoor werkzaam is geweest. Wie weet of deze Arubiaan niet veel beter op de hoogte is dan de genoemde Chef van het Kantoor (voor een goed verstaander een half woord voldoende)

Al deze toestanden, natuurlijk zijn door Mr. Mc. Kean gecreëerd. En verder nog, nu een duidelijk bewijs van 't anti-native karakter (wij hebben van verschillende kanten gehoord dat genoemd heerschap niets te maken wil hebben met zg. Natives) nl. er is een eetlokaal te St. Nicolaas waar de Arubianen appart zitten van de vreemdelingen; en een krasser voorbeeld nog: Het trasporteeren van de menschen (waaronder nette jongelui uit den goeden stand) in trucks naar de stad en omgekeerd". (M. a. w. Een soort dieren-vervoer). Met ingang van April zou deze maatregel in werking treden, en zelfs werd het aan de employees bekend gemaakt dat ze niet meer met automobielen, doch met trucks naar de stad zouden worden vervoerd; door protesteeren van hun kant werd deze dwaze anti-native maatregel weder ingetrokken.

Geachte Heer Redacteur, we zouden een reeks van deze wantoestanden kunnen opsommen, die niet alleen in het nadeel van deze Mij. naar ook van dit eiland zijn, en die ook indruischen tegen het fatsoens-princiep van de nette Hooge Heeren in New York, als Ewing, Chambers, James Currie, Hardwoord enz. enz. Wij wenschen van harte dat ons Gouvernement zich steeds bereid zal verklaren om de My. ten alle tijde te helpen en te gemoet te komen, doch als deze ongezonde toestanden blijven voortduren, dan is het ook billijk dat ons Gouvernement bijtijds ingrijpt door sterke maatregelen te treffen. door hooge belastingen en invoerrechten te heffen, daar het de taak van ons Bestuur is te zorgen dat een groot deel van de arbeiders en ambtenaren van de My. Nederlanders zijn, die hun dagelijksch leven in eigen land en op een fatspenlijke wijze kunnen verdienen, zooals de Venezolaansche Regeering dat doet ten opzichte van hare onderdanen.

Wij zullen intusschen blijven hameren op en ons Gouvernement op de hoogte blijven houden van alle toestanden. (N.B. Nu vooral, daar wij vernomen hebben dat de Heer Mc. Kean ons eiland *alweer* met een bezoek komt vereeren), totdat de tijd zal aanbreken dat wij Nederlanders niet meer te vreezen zullen hebben van mogelijke onrechten door een vreemde Mij. ten opzichte van *Nederlandsche* employées, daglooners en zakenmenschen in het algemeen.

Geachte Heer Redacteur, al nam ons Gouvernement geen notitie van het bovenaangehaalde door wetten te maken ter bescherming van de rechten van alle Nederlanders (hetgeen wij overtuigd zijn dat ons Gouvernement niet zal nalaten te doen), toch is er een redmiddel te bespeuren, en dat zal zijn wanneer Capt. Rodger de leiding over zal nemen te St. Nicolaas.

Dan pas zal iedereen, zoowel Nederlanders als niet Nederlanders, volgens de wet der rechtvaardigheid behandeld worden Zooals iedereen weet is Capt. Rodger de Superintendent van de Lago Oil in Aruba, doch niet iedereen weet dat hij helaas over St. Nicolaas niets te vertellen heeft; anders zou er hoegenaamd geen reden bestaan van ontevredenheid. En wie weet dat onder zijn toezicht het werk niet reeds voltooid zou zijn. Immers Capt. Rodger is iemand met zeer veel ondervinding op welk gebied ook; hij bezit enorme ondervinding op scheepvaart- en administratief gebied enz. enz. en vooral is hij goed bekend met vreemde wetten en locale wetten, zoodat hij is wat wij op zijn Engelsch noemen: The right man on the right place. De enkele malen dat wij met Capt. Rodger te doen hadden op zijn kantoor hebben ons duidelijk bewezen dat wij met iemand te doen hadden met een prachtig doorzicht op allerlei zaken en iemand die steeds de belangen van de Mij. voor oogen houdt; doch ook iemand met een gouden hart om iedereen te helpen zonder onderscheid des persoons, voor zoover de belangen van de Mij. er niet onder lijden. Wij weten dat Capt. Rodger veel te bescheiden is om zich uit te laten over zijne werkzaamheden en toch zijn wij van anderen kant te weten gekomen dat verschillende moeilijkheden tusschen Gouvernement en Maatschappij heel netjes door Capt. Rodger werden bijgelegd en bijna allemaal afkomstig uit St. Nicolaas. Geen twijfel dat hij de eenige persoon op Aruba is, die voor dat baantje als Superintendent geknipt is. Eere wien eere toekomt.

Geachte Heer Redacteur, wij vertrouwen dat U met ons zult mede werken en Uw geacht blad ter onze beschikking zult stellen, teneinde zoo nu en dan de feiten te publiceeren tegen onze eigen belangen. U vriendelijk dankend voor de verleende plaatsruimte.

Hoogachtend.

Een Nederlandsch Onderdaan.

Verkoopkoersen der Banken op Curaçao voor Buitenlandsche Wissels.

(Opgegeven door de Hollandsche Bank voor West-Indië.)

	13/5	14/5	15/5	17/5	18/5	19/5
Noord-Amerika	2.49	2.48¾	2.48¾	2.48¾	2.48¾	2.49
België	35.85	35.80	35.75	35.75	35.75	35.80
Duitschland	—.60	—.60	—.60	—.60	—.60	—.60
Engeland	12.14	12.13	12.13	12.12	12.12	12.13
Frankrijk	9.99	9.98	9.98	9.98	9.98	9.98
Italië	13.71	13.73	13.73	13.82	13.90	13.76
Nederland	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75	99.75
Spanje	44.69	44.39	44.36	44.44	44.41	44.38
Venezuela-Caracas	46.65	46.60	46.60	46.75	46.85	46.90
Maracaibo	46.90	46.85	46.85	47.—	47.10	47.15
Zwitserland	48.77	48.72	48.72	48.72	48.69	48.77

KERKLIJST.

St. ANNAKERK - OTRABANDA.

Maandag, Dinsdag en Woensdag, zijn de *Kruisdagen*. Op die dagen wordt de Litanie van Allerheiligen gebeden onder de H. Mis van 6 uur, om Gods erbarmen af te smeeken in de openbare rampen van dezen tijd, en zijn zegen over de vruchten der aarde.

Woensdag a.s. gelegenheid om te biechten 's namiddags vanaf 4 uur.

Donderdag feest van *Christus' Hemelvaart* te vieren als *Zondag*. Alle Katholieken hebben de verplichting dien dag de H. Mis bij te wonen en zich te onthouden van zwaren arbeid.

De H. H. Missen zijn als op Zondag, 4¾, 6¼ en 8 uur. De Hoogmis zal aan God worden opgedragen voor het geestelijk en tijdelijk welzijn der parochie. Na alle H. H. Missen is er collecte voor de armen aan de deur der kerk.

's Avonds om 6 uur Lof.

Vrijdag a.s. begint de Noveen voor het feest van Pinksteren. Ieder morgen zal onder de H. Mis van 6 uur het Rozenhoedje gebeden worden voor de zoo zwaar vervolgde Kerk van Mexico. Zondag a.s. in plaats van het Rozenhoedje 's morgens, 's avonds onder het Lof Veni Creator en Rozenhoedje.

ROZENKRANSKERK - PIETERMAAI.

Maandag, Dinsdag, Woensdag (Kruisdagen) om 5 uur H. Mis, daarna processie, waaronder de Litanie van Allerheiligen gezongen wordt.

Woensdag na de H. H. Missen, en 's middags vanaf 4 uur gelegenheid om te biechten.

Donderdag feest van 'S Heeren Hemelvaart, de H. H. Missen als op Zondag. (4¾, 6¼ en 8 uur.)

's Avonds om half zeven Lof.

Vrijdag begint de Noveen ter voorbereiding voor het Pinksterfeest.

Dagelijks zal onder de H. Mis van half zes het Rozenhoedje gebeden worden.

H. FAMILIE-KERK, SAN MATEO.

Maandag, Dinsdag, Woensdag, als te Otrabanda.

Donderdag H. H. Missen, als op Zondag (4¾, 7 en 9 uur)

's Avonds half zeven Lof.

Noveen voor Pinksteren, als te Otrabanda.

KAPEL V. D. H. MICHAEL — ISLA.

Woensdag middag gelegenheid om te biechten van af half vier.

Donderdag H. H. Missen als op Zondag.

BERICHTEN

Benoemingen.

Z. E. de Gouverneur heeft, naar aanleiding van den dood, van den H. E. G. Procureur-Generaal, Mr. J. B. Gorsira, voorloopig tot Procureur Generaal benoemd den heer Dr. C. S. GORSIRA, Voorzitter van het Hof van Justitie, tot waarnemend Lid van het Hof, Mr. P. J. J. VAN DER BIESEN, Inspecteur van het Onderwijs, en tot waarnemend Inspecteur van het Onderwijs, den heer H. J. A. SCHROEDER, hoofd der Hendrikschool.

Volgens hardnekkige geruchten, is de benoeming van Dr. GORSIRA maar tijdelijk en zal een Procureur-Generaal uit Holland worden uitgezonden.

Goede reis.

Naar alle waarschijnlijkheid zal Z. E. de Gouverneur Dr. N. J. L. BRANTJES, en Echtgenoote, de volgende week per *S. S. Stuyvesant* met verlof naar Holland vertrekken.

Wij wenschen Z. Exc. en Echtgenoote een voorspoedige reis, behouden aankomst in het Vaderland, en een spoedige terugkeer, terwijl wij de hoop uitspreken dat tijdens het verblijf van Z. E. in het Moederland, bij mondelinge bespreking met Z. E. den Minister v. Koloniën, veel wat in het belang van Curaçao is, zijn beslag zal krijgen.

Jhr. den Beer Poortugael.

Naar wij vernemen is Jhr. den Beer Poortugael, officier der Koninklijke Ned. Marechaussée, bevorderd tot den rang van Kapitein, en zal hij binnenkort naar Holland terugkeeren.

Onze gelukwenschen.

Vereeniging „Suriname".

Verslag van de Algemeene Vergadering op Donderdag 12 Mei 1927 in het Kransgebouw.

Aanwezig het Bestuur en 82 leden.

De Voorzitter opent om 8.30 uur de Vergadering met zijn welkomstgroet en verzoekt de Vergadering staande te memoreeren het verlies van twee leden, wijlen C. Astwood en W. van Gunst.

De notulen van de vorige vergadering worden voorgelezen en zonder op- of aanmerkingen goedgekeurd.

Daarna worden voorgelezen de ingekomen stukken, waaronder een schrijven afkomstig uit Suriname, verzoekende om medewerking te verleenen tot het bekomen van de nalatingschap toebehoorende aan nu wijlen J. Oprecht, werkzaam geweest bij de Lago Oil Company te Aruba en aldaar verdronken in de maand Mei 1926.

Verder is er gecorrespondeerd met de Directie der C. P. I. M. over een ingekomen klacht van een tiental leden, nl. dat zij een opdracht hadden om naar Caracasbaai te gaan met een truck, die volgens hun meening niet voor het vervoeren van passagiers geschikt is, daar er volgens hen, velen onder weg ziek worden en te Caracasbaai aangekomen niet voor hun arbeid geschikt zijn.

Dat de Directie dit gequalificeerd heeft als dienstweigering, hoewel dit niet in de bedoeling van de betrokkenen ligt. De Voorzitter aan het woord brengt hun onder de oogen, dat zij den volgenden morgen zich ten bureele van de Directie der C. P. I. M. moeten aanmelden om hunne werkzaamheden weer te hervatten en alsnog te verzoeken hun een beter vervoermiddel te verschaffen. Dat zij hiermede genoegen namen en de zaak tusschen hen en het Bestuur was afgehandeld. Later vernam het Bestuur, dat zij zich den volgenden morgen naar het kantoor van de C. P. I. M. begeven hebben, doch dat de Directie hun wel toestond te gaan werken, mits zij met hetzelfde vervoermiddel gingen. Hieraan gaf alleen een hunner gehoor, de anderen keerden weer huiswaarts.

Bij afwezigheid van een Bestuurslid moest er een ander in de plaats gekozen worden. Stemmen werden uitgebracht op vier candidaten, waarbij A. Wijngaarde het hoogste aantal verwierf, dus werd hij bij acclamatie gekozen. Een bekendmaking werd alsnog gedaan door hen te verwijzen naar artikel 6 tot 8 van het Huishoudelijk Reglement der Statuten aangezien tot nu toe vele hunner hierin in gebreke waren gebleven.

Ook werden besprekingen gehouden over het organiseeren van een feestavond welks opbrengst zal strekken tot het aanschaffen van een lees- en ontspanningszaal.

Op de Rondvraag en Sluiting wenschte niemand het woord, zoodat de Voorzitter te omstreeks 10 uur deze welgeslagde bijeenkomst sloot.

Het Bestuur.

Mr. F. G. Schalkwijk.

Volgens de Staatcourant is tot rechter in de arr.- rechtbank te Rotterdam benoemd de heer. Mr. F. G. SCHALKWIJK, oud-afd. chef ter prov. Griffie van Noor-Holland, en oudrechterlijk ambtenaar in West-Indië.

Vergadering-Algemeen Nederlandsch Verbond.

Woensdagavond l.l. had de aangekondigde Vergadering plaats van het *Algemeen Nederlandsch Verbond*, afd. Ned. Antillen. Aanwezig waren de 5 Bestuursleden en 14 leden. De Notulen van de lâatste vergadering, ruim een jaar geleden gehouden, werden voorgelezen en goedgekeurd. Daarna bracht de Voorzitter verslag uit over het afgeloopen jaar. Praktisch had hij kunnen volstaan met een groote nul, daar er totaal niets gedaan is. Geen wonder dat het aantal leden verminderd, in 't afgeloopen jaar met 19, zoodat het Verbond thans nog 178 leden telt. Het kassaldo bedraagt ongeveer f. 115. Hierna werd overgegaan tot het verkiezen van 3 bestuursleden. De heeren Van der Biesen en Ds. Eybers werden herkozen, terwijl in de plaats van den heer L. O. Lampe, die naar 't buitenland vertrokken is, gekozen werd de heer Reitsma, die achter de bestuurstafel plaats nam. De Voorzitter deed mededeeling, dat er een comité gevormd is tot het voorbereiden van een propaganda-vergadering. De kosten ervan worden geraamd op f. 140. De resultaten zullen later worden bekend gemaakt.

Niets meer aan de orde zijnde, werd de vergadering ten 8.45 uur gesloten.

Verschillende belangstellenden waren intusschen gearriveerd, onder welke Z. E. de Gouverneur en Echtgenoote, ter bijwoning van de aangekondigde lezing van den heer Ir. Suringar over: *Technische toekomstproblemen.*

De Voorzitter heropent de vergadering en heet in een kort woord den heer Suringar welkom.

Deze vangt aan met mede te deelen, dat het zijn plan is een kort overzicht te geven van de hulpmiddelen, welke de natuur ons biedt tot het opwekken van energie, daar van de vroegste tijden af de mensch hiernaar gezocht heeft, en dit na het einde der 18de eeuw zulk een vlucht genomen heeft, dat wij het in onzen tijd niet meer kunnen stellen buiten de hulpmiddelen der techniek.

Spr. gaat uitvoerig na de rol die de steenkool als energie-verwekker gespeeld heeft en nog speelt. Doch de hoeveelheid steenkolen is beperkt en zal eenmaal moeten opraken. Wat dan? Op het geologen-congres van 1913 werd de vraag gesteld, voor hoeveel jaren nog de bestaande hoeveelheid steenkolen toereikend zal zijn. Men kwam tot de conclusie: nog 1500 jaren. Wel worden telkens nieuwe beddingen aangeboord; doch een feit is, dat er eenmaal een eind aan zal komen. Daarom ontstaat het vraagstuk, om de steenkool zuiniger te gebruiken, en andere bronnen van energie te vinden.

Bij de beantwoording van de vraag, hoe op 't gebruik van steenkool te bezuinigen, speelt de chemicus een voorname rol. Zeer veel stoffen toch gaan verloren bij verbranding der steenkool, die bij vergassing benut worden. In den laatsten tijd is men er toe gekomen de harde steenkool vloeibaar te maken en te verwerken tot stookolie, waardoor het nuttig effect van 15% tot 30% wordt opgevoerd. Dit is in Engeland toegepast door Ramsay, die erin geslaagd is de steenkolen onder de aarde te vergassen, en zoo op te zuigen, waarbij tevens enorm op de productie bespaard wordt. In plaats van schachten en gangen, wier constructie geweldig op de kosten der steenkool drukt, kan men volstaan met een dunne schacht of boorbuis.

Bovendien kan men aldus ook de dunne kolenlagen, van minder dan 90 c.M. dikte welker ontginning niet loonend is, benutten, door ze te vergassen.

Toch gaat in beide gevallen nog zeer veel energie verloren, is het totaal rendement nog zeer klein, zoodat men naar middelen zoekt om de energie direct te gebruiken.

Vervolgens behandelt de spr. de stoffen, die de steenkool zullen kunnen vervangen. Dan komt op de eerste plaats de stookolie. Doch wat van de steenkool geldt, geldt eveneens voor de stookolie. Eenmaal raakt ze op. Dan komt de kracht van het water, wel eens de „witte steenkool" genoemd. Hoeveel kracht dit ook, bij watervallen kan ontwikkelen, over 't geheel genomen is de kracht onvoldoende.

Spreker behandelde achtereenvolgens de wind, de zonnewarmte, de warmte in het inwendige der aarde, de bliksem, de golfslag van de zee, en eb en vloed, als bronnen van energie, en toonde op zeer aanschouwelijke wijze aan, hoe al deze krachten benut kunnen worden voor het op wekken van energie, en in hoeverre zij voor de praktijk waarde hebben.

Wij zouden natuurlijk niet alles, in 't bijzonder waar de spreker 't had over den ouderdom van het menschelijk geslacht, voor onze rekening willen nemen.

Maar in zijn geheel werd deze zeer interessante, geanimeerde en levendig voorgedragen lezing met veel aandacht gevolgd. Het applaus was wel verdiend.

De Voorzitter dankte den geachten spreker voor zijn zeer onderhoudende, en ontwikkelende lezing, en sprak den wensch uit den heer Suringar nog eens, als 't mogelijk is, in hun midden te zien optreden; bij welk verlangen wij ons van harte aansluiten.

Inbraak.

In den nacht van Dinsdag op Woensdag is een dief, gebruik makend van de afwezigheid van Mr. Ch. de La Try Ellis en Echtgenoote, die zich op 't oogenblik op Bonaire bevinden, ingebroken in hun huis te Pietermaai. Omstreeks 1 uur in den nacht, hoorden de bewoners van de benedenverdieping voetstappen boven. Daar zij den sleutel der bovenverdieping in bewaring hadden, kon 't niet anders of 't moest een dief zijn. Men ging onmiddellijk de politie waarschuwen. Toen deze stil boven kwam, en de deur opende, vond zij verschillende laden en kasten geopend. De dief wist echter nog te ontsnappen, over een muur te klimmen en zich in zee te werpen. Inmiddels was om versterking gefloten. De politie schoot enkele malen op den dief, te water, die ziende dat er geen ontkomen aan was, naar land terug zwom en daar onmiddellijk werd ingerekend. Het is een zekere Bonairiaan, Rafael Antonio, die reeds meermalen kennis met de politie gemaakt heeft en veroordeeld is. Voor zoover men kan nagaan is er niets van waarde vermist.

Welkom.

Per SS. *San Juan* zijn gearriveerd de Heeren S. E. L. MADURO, Consul van Frankrijk, en ABRAM L. MADURO, Consul van Argentinië alhier.

Correspondentie X Y Z. Tot onze spijt hebben wij deze week geen plaats meer. Geduld dus tot de volgende week.

Twee Novellen van W. E. Kroon.

In dank ontvangen van onzen Curacaoschen novelist, W. E. KROON, een keurig boekje, getiteld: DOS NOVELA, bevattende de twee novellen: E NO POR CASA, en MESTER A DERè, PROMè EL A DRENTA NA CASA.

Het is een goede gedachte van den schrijver de in *„La Cruz"* en *„La Union"* gepubliceerde novellen te bundelen. Men leest hem, en leest hem telkens met plezier. En bovendien, elk goed boek oefent 'n apostolaat uit, daar de plaats die 't inneemt een verovering is op slechte en ongezonde lectuur.

Wij wenschen onzen vriend en schrijver W. E. KROON veel succes met z'n uitgave, en hopen dat wij nog menige pennevrucht van hem te genieten krijgen.

Het boekje is voor den prijs van f. 0.75 verkrijgbaar, bij de *Agencia Funeraria, S. Pedro*, en de *Cooperatieve Vereeniging* en *Nijverheid.*

Petroleum te Suriname.

Naar wij vernemen heeft het onderzoek naar petroleum te Suriname, waarover wij kort geleden schreven, weinig resultaat opgeleverd. Men is van oordeel dat men op sommige plaatsen te doen heeft met n' soort moerasgas.

Officieele Berichten.

van vorige week.

Henry Arneman is tijdelijk benoemd tot boschwachter 1ste klasse op Bonaire.

De gouvernements-geneeskundige W. H. Winkel is, op zijn verzoek, eervol ontheven van het lidmaatschap van de Keuringscommissie, onder daukbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten en de Chef van den Militairen Geneeskundigen Dienst alhier F. E. Quadekker is benoemd tot lid van bedoelde commissie.

Mej. Regina J. Eman is benoemd tot tijdelijk schrijver en werkzaam gesteld op het gezaghebberskantoor op Aruba.

Aan den schrijver, werkzaam bij het Departement van Openbare Werken, E. Maduro, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

De Gouverneur heeft bepaald, dat de gouvernements-geneeskundige R. M. Robles, bij verhindering van den officier van gezondheid, den militairen geneeskundigen dienst zal waarnemen.

Van deze week.

De heer Dr. C. S. Gorsira, Voorzitter van het Hof van Justitie in Curaçao, is tijdelijk ontheven uit die betrekking en tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie in Curaçao.

De heer Mr. P. J. J. van den Biesen, Inspecteur van het Onderwijs alhier, Oud-Rechter-plaatsvervanger in de Arrondissements Rechtbank te Amsterdam is, met tijdelijke ontheffing uit de betrekking van Inspecteur van het Onderwijs, tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van Lid van het Hof van Justitie in Curaçao en de heer H. J. A. Schroeder, Hoofd van de Hendrikschool alhier is tijdelijk tevens belast met de waarneming van de betrekking van Inspecteur van het Onderwijs alhier.

Pieter Leonard Mackay is benoemd tot tijdelijk schrijver alhier en werkzaam gesteld ten kantore van het Hoofd van het Haven- en Loodswezen.

Aan den kommies-entreposeur der belastingen alhier J. W. Fabré is, wegens ziekte, een maand binnenlandsch verlof verleend.

BUITENLAND.

De laatste dagen van een Keizerrijk.

In den laatsten tijd van het Duitsche keizerrijk was prins Max van Baden rijkskanselier, nadat gedurende den oorlog reeds verschillende kanseliers elkander hadden opgevolgd. De regeering hoopte toen blijkbaar nog door het optreden van dezen vooruitstrevenden prins een catastrophe te voorkomen en Monarchie en Rijk voor ineenstorting te bewaren. Dat dit niet zoo zijn mocht, hebben de gebeurtenissen bewezen. Prins Max was de laatste rijkskanselier onder het Keizerrijk, en hij moest, zonder den loop der dingen te kunnen tegen houden, getuige zijn van den val der Monarchie en de nederlaag van zijn land.

Bekend is, dat de prins in de maanden en weken, welke aan de omwenteling voorafgingen, tevergeefs trachtte den keizer tot een vrijwillig aftreden te bewegen. De troon had dan wellicht nog kunnen worden gered. Maar de keizer bleef talmen en aarzelen en toen werd de Monarchie door de gebeurtenissen weggevaagd.

Tegenover de beschuldigingen, van keizerlijke zijde tegen hem ingebracht en volgens welke hij niet krachtig genoeg zou zijn optreden, heeft de prins thans zijn herinneringen in 't licht gegeven. De gedenkschriften behandelen het aandeel, dat hij gehad heeft in de Duitsche politiek, van het oogenblik af dat de oorlog niet meer te winnen was en het nog slechts gold den weg te vinden naar den vrede. In een voorwoord verklaart hij, dat hij behoefte gevoelt, openlijk rekenschap af te leggen, daar hem daadwerkelijke schuld aan de ineenstorting schijnt te worden toegeschreven.

Het boek bevat meer dan het afleggen van rekenschap, het geeft een volledig overzicht over de laatste oorlogsperiode en over de oorzaken van de nederlaag.

Prins Max, die zich reeds vroeger tegen iedere soort van annexatie had verklaard, zag de eenige mogelijkheid om tot een vergelijk te komen in een duidelijke uiteenzetting der oorlogsdoeleinden en met name verwachtte hij van een rondborstige verklaring over België, waarin België's onafhankelijkheid en integriteit werden erkend, een gunstige uitwerking op Engeland en België, waaruit naar zijn meening een sterkere bereidwilligheid tot den vrede zou zijn voortgekomen. Zoo werd hij, na het aftreden van Jhr. von Hertling, met het rijkskanselierschap belast.

Toen hij afscheid nam van zijn zuster zeide hij: „Ge kunt van mij alles eer verwachten dan een vredesvoorstel." Te Berlijn echter ontving hij onmiddellijk de verpletterende tijding, dat de opperste legerleiding een oogenblikkelijk wapenstilstandsvoorstel aan den vijand eischte. Prins Max verzette zich. Hij begreep dat zulks de noodlottigste gevolgen na zich moest sleepen, maar steeds was het antwoord: Men kon niet wachten, elken dag kon de positie slechter worden; het leger had rust noodig, met den grootsten spoed moest een verzoek om wapenstilstand worden gedaan. Bij een poging om Ludendorff tot een nadere zienswijze over te halen sneed deze alle argumenten af met de woorden: „ik wil mijn leger redden." De veldheer, aldus prins Max, dacht slechts aan zijn oververmoeide troepen en hij meende dat de vijand hun wel een rustpauze zou toestaan, waarna hij dan opnieuw zou kunnen beginnen om het ergste af te wachten. De generaal luisterde naar geen waarschuwing. Hoe de kanselier ook smeekte hem minstens veertien dagen te gunnen, om de politieke positie te verbeteren, Ludendorff wilde naar geen reden luisteren.

Karakteristiek is de wijze, waarop de keizer zich hield in deze beslissende aangelegenheid. In den kroonraad, die des avonds om 6 uur begon, kwam hij goed geluimd binnen met de vraag: „Wat moet ik hier in Berlijn voor een nervositeit vinden?" De kanselier verklaarde zich tegen het aanbod; maar de keizer besliste dat het gedaan moest worden, met de woorden: „je bent hier niet gekomen om de opperste legerleiding moeilijkheden te verschaffen."

In de beslissende zitting van het oorlogskabinet van 17 October 1918 was ook de vraag onder de oogen gezien, of het mogelijk zou zijn een wanhoopsstrijd te voeren. Prins Max van Baden schrijft daarover:

„Een ding was mij duidelijk: zoo'n wanhoopsdaad mocht niet onder leiding van Ludendorff staan. Ik had in deze zitting het vertrouwen in den mensch Ludendorff verloren. Hij moest den toestand onmeedoogend in het oog zien, zonder rekening te houden met het eigen prestige. Slechts heldhaftige eerlijkheid kon helpen. Ik heb reden om aan te nemen, dat het verzoek om een wapenstilstand nooit zou zijn afgekomen, als eind September een Gallwitz, Loszberg of Schulenburg naar Spa waren ontboden.

Prins Max vertelt dan, hoe de val van de dynastie en de ineenstorting van het rijk samenhingen met de houding des keizers. Het antwoord van Wilson had in verschillende kringen den indruk gewekt, dat de afdanking des keizers noodig was. Van verschillende zijden werd pressie uitgeoefend, opdat de keizer vrijwillig afstand zou doen. Door prins Ernst zu Hohenlohe-Langenburg en anderen werd in dien zien geadviseerd en graaf Lerchenfeld drong er bij den keizer op aan, dat hij zijn besluit zou nemen. Het antwoord was, dat een opvolger van Frederik den Groote niet afdankt. Door zijn vertrek naar het groote hoofdkwartier onttrok de keizer zich aan verderen aandrang. Te Spa was men niet minder verrast dan te Berlijn zelf.

De ontwikkeling der dingen was echter niet meer op te houden. Te Kiel brak op de vloot de revolutie uit, ontstaan naar aanleiding van de voorgenomen wanhoopsdaad der vloot zonder medeweten der regeering beraamd. Prins Max hoorde eerst veel later van de reeds lang begonnen propaganda op de vloot. Na het ophouden van den duikbootenoorlog hadden de marine-autoriteiten weer hun volle vrijheid van handelen hernomen. Nog steeds trachtte prins Max de vrijwillige afdanking van den keizer te bewerken, terwijl de socialisten beloofden, de beweging zoo lang mogelijk in te houden. De keizer draalde echter en eerst 9 November kwam telefonisch bericht, dat de keizer afstand deed, binnen het half uur zou de formuleering gegeven worden.

Toen heeft prins Max, uit vrees dat de afdanking van de straat af zou worden uitgeroepen, de bekende verklaring laten bekend maken, inhoudend, dat de keizer en de kroonprins afstand deden van hun recht en dat er een regentschap zou worden ingesteld. Deze aankondiging kwam echter reeds te laat, terwijl de keizer alleen als Duitsche keizer bedankte, wat de uitwerking te niet deed. De uitroeping der republiek was reeds een feit.

Ten slotte verhaalt prins Max zijn afscheid van Ebert.

„Tusschen vijf en zes uur ging ik naar Ebert, om afscheid van hem te nemen.

Ebert zeide mij: ik verzoek u dringend te blijven.

Ik vroeg: met welk doel?

Ebert: ik zou willen dat u bleef als Rijksregent.

Dit verzoek was mij door mijn vroegere medewerkers in de laatste uren herhaaldelijk gedaan. Ik antwoorde den heer Ebert: Ik weet dat u op het punt staat een overeenkomst met de onafhankelijke socialisten te treffen en met de onafhankelijken kan ik niet samenwerken.

Aan de deur keerde ik mij nog eenmaal om: Mijnheert Ebert, zei ik, laat het Duitsche rijk al uw liefde hebben.

En hij antwoordde: Ik heb voor dit rijk twee zoons verloren.

Later, aldus prins Max, heb ik mij dikwijls afgevraagd, of ik de monarchie had kunnen redden, als ik op 9 November het Rijksregentschap had aangenomen. En ik heb steeds mijn onmiddelijk gevoel bevestigd bevonden: ik had dezen weg kunnen gaan, als ik door den keizer tot zijn plaatsvervanger was benoemd. Bij de doorvoering van een staatsgreep zou ik met mijn geweten in conflict zijn gekomen.

KERKVERVOLGING IN MEXICO.
Een beroep der Mexicaansche bisschoppen op de regeering.

Na een korte pauze vertoont zich sinds einde Maart weer een levendigeactiviteit in die invloedrijke Mexicaansche kringen, die zich sinds lang bemoeien om een einde te maken aan het tragische conflict. Intusschen heeft ook het Episcopaat wederom een nieuw manifest uitgegeven, waarin een beroep wordt gedaan op de regeering, om nog eens het petitionnement in overweging te nemen, dat, gelijk bekend, indertijd door het congres ter zijde gelegd. De bisschoppen merken bij deze gelegenheid op, dat het religieuze conflict niet slechts van nationale, doch van internationale beteekenis is, omdat de principieele menschelijke rechten, welke gemeen goed zijn van alle volken, er mee zijn gemoeid, zoo schrijft men uit Rome aan de „Msb."

De poging der bisschoppen om den godsdienstvrede te herstellen is van hen uitgegaan op het oogenblik zelf, dat de regeering liet bekend maken dat zij er naar streefde de geschilen met de Vereenigde Staten bij te leggen, door de twistpunten aan herziening te onderwerpen. Wanneer het nu raadzaam kan zijn, economische geschillen uit de wereld te helpen door de betwiste kwesties nader te beschouwen, hoeveel te meer zou men dan niet een zelfde handelwijze mogen verwachten, waar het moreele en religieuze vraagstukken van internationale beteekenis betreft.

Daar de Vereenigde Staten geen wapenen meer doorlaten noch voor de regeering noch voor de opstandelingen, zijn de beiderzijdsche troepen in ongelegenheid geraakt, zoodat de gevechten zich beperken tot aanslagen op treinen en spoorwegstations.

De regeering heeft een nieuwe mobilisatie in uitzicht gesteld en onderwijl het toezicht op de katholieke kerken weder verscherpt.

Generaal Obregon, tot dusver een getrouw aanhanger der regeering heeft in een opzienbarende verklaring gezegd, dat het Mexicaansche volk van de tirannie genoeg heeft en de regeering hartelijk beu is.

De bisschoppen dringen er onophoudelijk bij de Katholieken op aan, in hun gebeden niet te verslappen, en voortdurend de regeering aan de door het episcopaat gemaakte voorstellen en aan de ingezonden petities te blijven herinneren, opdat daaraan eindelijk recht moge worden gedaan.

Mgr. Diaz, bisschop van Tabasco en secretaris van het Mexicaansche episcopaat, is te Rome aangekomen en heeft zijn intrek genomen in het Zuid-Amerikaansche priestercollege.

Hij is in Italië aangekomen om den H. Vader nauwkeurig over den tegenwoordigen toestand in Mexico in te lichten en den Paus nogmaals den grooten dank van Mexico's Katholieken te vertolken.

Na een kort verblijf te Rome zal Mgr. Diaz zich naar Spanje begeven.

In het Pius-college heeft de bisschop verklaard, dat de positie voor de Katholieken in Mexico steeds hoopvoller wordt, en dat zij zich standvastig tegenover de regeering handhaven. De geestelijkheid des lands, aldus monseigneur, is in ieder opzicht bewonderenswaardig, volkomen gehoorzaam aan haar overheid, tot alle offers bereid en onwankelbaar trouw aan Kerk en Paus. De grootsche offers der Katholieken zullen voor Mexico een nieuwen opbloei van godsdienstig leven tengevolge hebben.

Mgr. Diaz merkte nog op, dat de positie van de regeering Calles zeer kritiek is geworden en dat overal de burgeroorlog smeult. Dag voor dag worden ook de internationale moeilijkheden van de regeering talrijker.

Inspectie-Onderwijs.

Examens.

De Inspecteur van het Onderwijs brengt ter kennis van het algemeen, dat de examens ter verkrijging van akten van bekwaamheid tot het geven van onderwijs in de kolonie Curaçao ingevolge artikel 1 van het besluit van den 10n. December 1921 (P. B. 1921 No. 79) zullen worden afgenomen in de maand September 1926.

Zij, die zich aan eenig examen willen onderwerpen, moeten zich vóór of op den

1sten Juli 1927 schriftelijk

aanmelden bij den Inspecteur van het Onderwijs onder overlegging van de bij de onderwijsverordening 1907 vereischte akten of bewijzen, benevens van een geboorteakte.

Zij die eenig examen wenschen af te leggen, moeten den leeftijd van *achttien jaren* hebben volbracht, tenzij de Gouverneur om bijzondere redenen vergunning verleend het examen eerder af te leggen.

Zij, die zich aanmelden, worden slechts tot het afleggen van het examen toegelaten, wanneer uiterlijk twee dagen vóór het begin der examens ten kantore van den Kolonialen Ontvanger op Curaçao een examengeld is voldaan van:

Vijf gulden voor het afleggen van het examen voor de akte van bekwaamheid als onderwijzer(es) der vierde klasse, en van het examen in gymnastiek, nuttige of fraaie handwerken;

Tien gulden voor het afleggen van het examen voor de akte van bekwaamheid als onderwijzer (es) der derde klasse en van het examen in de wiskunde, het boekhouden, de Spaansche, Engelsche, Fransche of Hoogduitsche taal, welk bedrag verminderd wordt tot vijf gulden, wanneer de candidaat in het bezit is van de akte van bekwaamheid als onderwijzer(es) der derde of vierde klasse;

Vijftien gulden voor het afleggen van het examen in de Spaansche, Engelsche, Fransche of Hoogduitsche taal, bedoeld in het 2de lid van artikel 27 en in het 2de lid van artikel 42 der onderwijsverordening 1907.

De candidaten worden opmerkzaam gemaakt op de verslagen der vorige examens, die in de Curaçaosche Courant bekend gemaakt zijn.

Ondergeteekende is tot het geven van inlichtingen over examens te spreken elken *Zaterdag* des morgens van 9 tot 12 uur op de Inspectie van het Onderwijs, Fort Amsterdam.

Curaçao, 18 Mei 1927.

De wn. Inspecteur voornoemd,

1—3 H. I. A. SCHROEDER.